

Participatie de in de volle breedte

Lorna Cruickshanks, zelfstandig participatiespecialist

Deelsessie, symposium *Participatie en erfgoedbeleid: Het Verdrag van Faro in de praktijk*, Erfgoed Gelderland, mei 2024

Programma

1. Participatie in de volle breedte?

- Participatie volgens de Faro Uitvoeringsagenda
- Spectrum van participatie
- In de praktijk

2. De eigen visie en ervaringen

3. Uitdagingen (en oplossingen)

4. Afronding

Participatie in de volle breedte

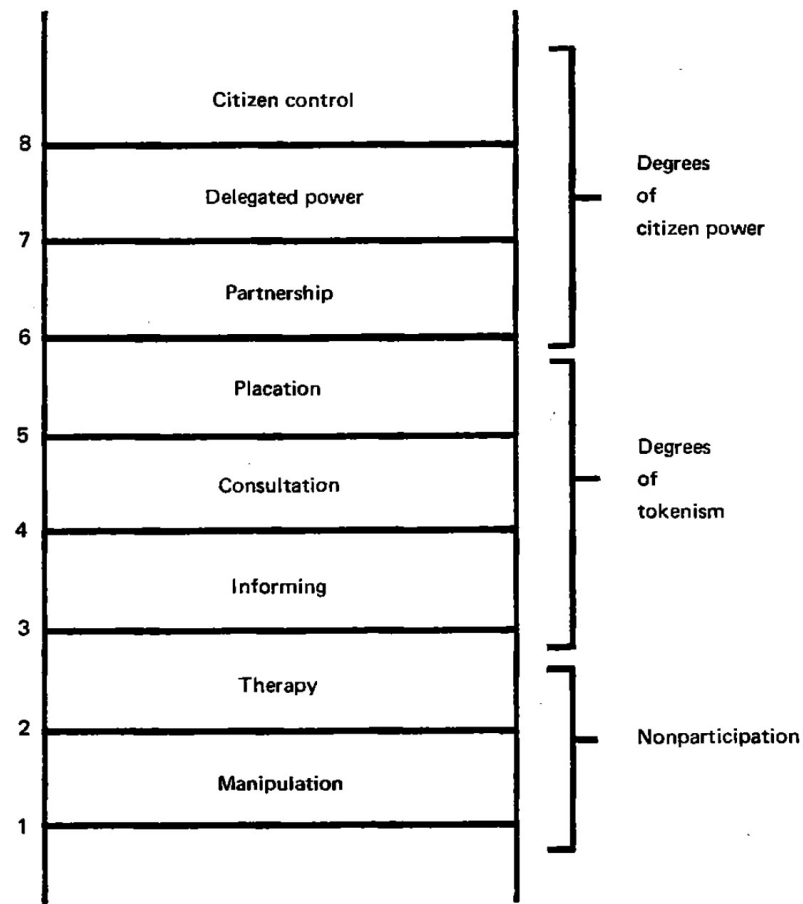
De Uitvoeringsagenda

‘Cultureel erfgoed maken we samen.’ p.10

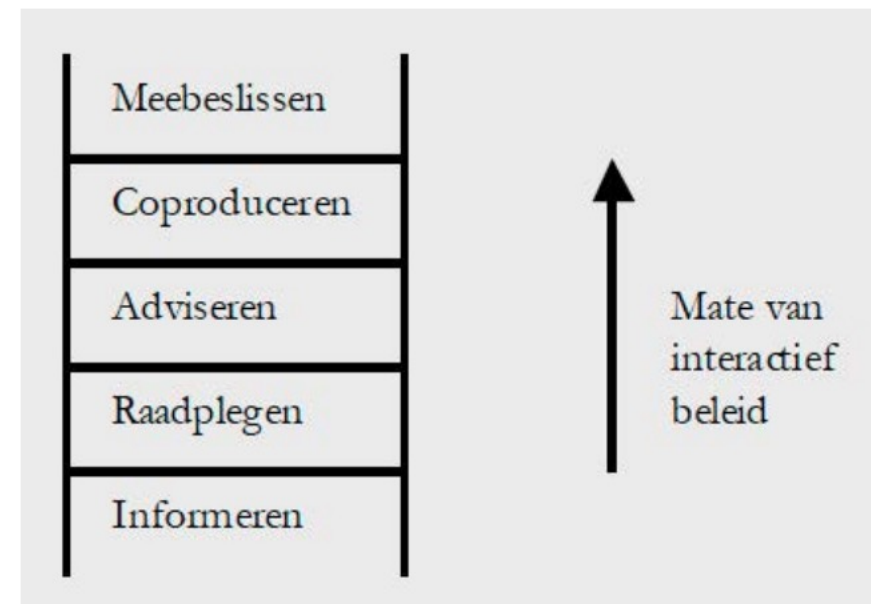
‘De zorg voor het cultureel erfgoed is een gedeelde zaak van erfgoedgemeenschappen, erfgoedinstellingen, overheden, burgerinitiatieven, ondernemers en anderen.’ p.10

Meedoen en **meebepalen**, deelnemen en **deelhebben** p.11

www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/erfgoedparticipatie-faro/documenten/publicaties/2022/01/01/uitvoeringsagenda-onderweg-naar-faro

Sherry Arnstein, Ladder of Citizen Participation, 1969

Edelenbos en Monnikhof 2001

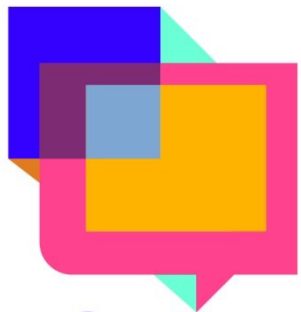
Wagenaar, Rodenberg en Burgers 2023

		INITIATIVE	
		Top-down	Bottom-up
OPENNESS	Closed	Stakeholder participation	Governing the CPR
	Open	Citizen participation	Governing the public good

Zie ook: <https://faro.cultureelerfgoed.nl/articles/1836>

Spectrum doelgerichte participatie

'VORM' (vanuit het perspectief van de erfgoedorganisatie)	INBRENG VRAGEN		SAMEN DOEN, SAMEN BESLISSEN		ONDERSTEUNEN	
	ADVIES VRAGEN	BIJDRAGE VRAGEN	SAMENWERKEN	CO-CREËREN	STIMULEREN	FACILITEREN
OMSCHRIJVING	de erfgoedorganisatie consulteert, inspraak	de erfgoedorganisatie 'verzamelt' verhalen / objecten / perspectieven	gezamenlijk project waarbij de erfgoedorganisatie de doelen bepaalt en de leiding op zich neemt	activiteiten samen ontwikkelen en uitvoeren; de doelen samen bepalen, keuzes samen maken; gelijkwaardigheid	de erfgoedorganisatie draagt de leiding en verantwoordelijkheid over aan partner en begeleidt het proces	de erfgoedorganisatie maakt ruimte, tijd, en middelen beschikbaar voor anderen die daarmee hun eigen doelen kunnen bereiken, zelfbestuur
ROL ERFGOED-ORGANISATIE /	onderzoeker, moderator, initiatiefnemer		partner, mede-maker		coach, facilitator, deelnemer	
ROL PARTICIPANTEN / PARTNERS	meedenker, advies-gever, bijdrager		partner, mede-maker		onderzoeker, maker, initiatiefnemer	

de Ontzaming
OPEN DEPOT KIJKDAGEN MUSEUM DE VOORDE

Museum de Voorde, Zoetermeer

Singelpark en de uitdaagrecht, Leiden

Erfgoedtafels, Zuid-Holland

Kernwaarden, De Binckhorst, Den Haag

Buurtdragers en
buurtmakers, Zaandam

**Erfgoed wordt anders gewaardeerd door
vrijwilligers dan door erfgoedprofessionals**

**De erfgoedzorg wordt versterkt door
participatie**

**Mijn organisatie staat open voor diverse
vormen van kennis en expertise**

**Ik wil 'meebepalen' een grotere plek in
mijn werk geven**

Aan de slag met dilemma's en uitdagingen

Dilemma's en uitdagingen?

- Hoe neem ik mijn collega's mee?
 - Hoe krijgen we iedereen om tafel?
 - Hoe gaan we om met dominante stemmen?
 - Wat betekent dit voor mijn eigen rol?
-

Een aantal tips...

Hoe neem ik mijn collega's mee?

- Ga langs andere afdelingen of teams om zowel te luisteren als je eigen verhaal te vertellen
- Neem collega's mee naar bijeenkomsten
- Bewijs van de meerwaarde, succes en vieren en laten zien
- Let op taalgebruik
- Op zoek naar win-win kansen
- ...

Hoe krijgen we iedereen om tafel?

- Heb je iedereen in beeld? Methodieken zoals community mapping
 - Oriënterende gesprekken met verschillende stakeholders
 - Investeren in je netwerk – opbouwen en onderhouden van relaties, naar de mensen toe gaan, ‘Faro doe je niet vanuit achter je bureau’
 - Sleutelfiguren identificeren en mobiliseren
 - Denk er over na hoe representatief de mensen zijn in je erfgoedorganisatie of het team
 - Neem de tijd hiervoor
 - ...
-

Hoe ga je om met dominante stemmen?

- Geschikte methodieken en werkvormen zoals Deep Democracy
- Goede gespreksleider of procesbegeleider
- Spelregels in een samenwerking, process
- Bespreek het 1:1
- ...

Wat betekent dit voor mijn eigen rol?

- Verschuiving naar verbinder, facilitator, soms ben je deelnemer in een proces.
 - Sturen en kaders geven vs loslaten
 - Per initiatief anders.
 - Belangrijk dat het duidelijk is voor iedereen.
 - Meer focus op proces(ontwerp), het inrichten van een open proces
 - ...
-

Participatief werken is **maatwerk**. Er is niet één manier, er zijn allerlei methodieken en werkvormen die je kunt inzetten afhankelijk van het doel, je capaciteit, de mensen.

Participatief werken is **mensenwerk**. Verbinding en communicatie zijn kerncomponenten.

Op een post-it:

Wat neem je mee? Wat zou je morgen kunnen toepassen of uitproberen?

Bedankt!

Lorna Cruickshanks
lorna.cruickshanks@gmail.com
www.lornacruickshanks.com

Nuttige links:

www.erfgoedacademie.nl/kennisbank/erfgoedparticipatie-labs

faro.cultureelerfgoed.nl/welcome

www.faro.be/kennis/participatie